

PROTOKÓŁ NR XXXVI/17
z XXXVI nadzwyczajnej sesji Sejmiku
Województwa Wielkopolskiego
z 11 października 2017 r.

PROTOKÓŁ NR XXXVI/17
z XXXVI nadzwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z 11 października 2017 r.

XXXVI nadzwyczajna sesja Sejmiku Województwa Wielkopolskiego odbyła się 11 października 2017 r. o godz. 11:00 w sali Sesyjnej – w siedzibie Samorządu Województwa Wielkopolskiego.

Przed otwarciem sesji Sejmiku wystąpił Zespół Pieśni i Tańca Ludowego „Staropoleanie-Wielkopolska”.

Ad. 1. Otwarcie posiedzenia. Stwierdzenie quorum.

Obrady otworzyła **Zofia Szalczyk**, Przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Przewodnicząca SWW stwierdziła quorum na sali. W obradach XXXVI nadzwyczajnej sesji SWW wzięło udział 26 radnych, według listy obecności stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego protokołu. W posiedzeniu uczestniczyli także zaproszeni goście (lista obecności stanowi załącznik nr 2 do protokołu).

Przewodnicząca powitała przybyłych na sesję Sejmiku WW. Serdecznie powitała głównych uczestników spotkania – wszystkich seniorów oraz osoby reprezentujące organizacje senioralne z terenu całej Wielkopolski. Podziękowała również za przyjęcie zaproszenia. W sposób szczególny powitała senatora RP Mieczysława Augustyna. Powitała Zarząd WW oraz samorządowców z powiatów i gmin województwa wielkopolskiego. Powitała także Przewodniczących Zarządów Okręgowych Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Henryka Zywerta oraz Mariana Kruka. Powitała przewodniczących rad senioralnych, klubów seniora, prezesów uniwersytetów III wieku, dyrektora artystycznego Zespołu Pieśni i Tańca Ludowego „Staropoleanie-Wielkopolska” Dariusza Jezierskiego. Na końcu powitała również przedstawicieli instytucji prowadzonych przez samorząd województwa, przedstawicieli prasy radia i telewizji oraz pozostałych gości.

Przewodnicząca **Zofia Szalczyk** powiedziała, że nadzwyczajna sesja Sejmiku WW poświęcona seniorom to szczególne wydarzenie w pracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego, bowiem po raz pierwszy jest to sesja Sejmiku w całości poświęcona sprawom osób starszych mieszkających w Województwie Wielkopolskim. Zaznaczyła, iż wybór tematu oraz terminu spotkania nie jest przypadkowy, ponieważ od kilkunastu lat obchodzone są:

- 1 października – Międzynarodowy Dzień Osób Starszych,
- 20 października – Europejski Dzień Seniora,
- a także inne, licznie lokalne dni seniora.

Podkreśliła, że wszystkie te spotkania mają wspólny cel – kształtować społeczne postrzeganie osób starszych oraz rozwijać działania mające na celu zapewnienie seniorom godnego życia. Powiedziała, iż na XXXVI nadzwyczajnej sesji Sejmiku WW radni Województwa Wielkopolskiego pragną wyrazić szacunek dla starszeństwa, dla starszego pokolenia tak głęboko zakorzeniony w tysiącletniej kulturze Narodu Polskiego. Przewodnicząca przyznała, że starość może być pogodna i szczęśliwa, a czasem czynna i twórcza, jednak trzeba stwarzać ludziom sprzyjające ku temu warunki. Do najważniejszych zadań w tym zakresie należy zaliczyć:

- zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ekonomicznemu osób w podeszłym wieku,
- ułatwienie dostępu do opieki medycznej, a także do pełnego życia kulturalnego i społecznego.

Poinformowała, iż Samorząd Województwa Wielkopolskiego realizuje specjalną strategię ukierunkowaną na potrzeby seniorów, jest to Wielkopolski Program na rzecz osób starszych do 2020 roku, przyjęty uchwałą Sejmiku WW w dniu 25 listopada 2013 r. Celem tego programu jest stałe dążenie Samorządu WW do zapewnienia aktywnego funkcjonowania osób starszych w społeczeństwie. Strategia ta koncentruje się na 4 priorytetach: aktywność, edukacja, zdrowie i bezpieczeństwo. Zaznaczyła, że o działaniach Samorządu WW na rzecz seniorów i o realizacji tej strategii będzie mówił Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak i przedstawiciele administracji województwa. Dodała, iż podczas sesji o działaniach na rzecz osób starszych będą także mówili przedstawiciele:

- Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Uniwersytetów III wieku,
- klubów seniora.

Zapewniła, że będzie także czas na dyskusję. Wspomniała o planie podjęcia odpowiedniej uchwały. Powiedziała, iż spotkanie ma charakter sesji Sejmiku, w związku z tym należy przestrzegać procedur jakie obowiązują na sesjach Sejmiku.

Ad. 2. Przyjęcie porządku obrad.

Cały porządek obrad XXXVI nadzwyczajnej sesji SWW został przyjęty przy głosach:

za: 25,

przeciw: 0,

wstrzymujących: 0.

PORZĄDEK OBRAD XXXVI NADZWYCZAJNEJ SESJI SEJMIKU

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO. 11 października 2017 r.

1. Otwarcie posiedzenia. Stwierdzenie quorum.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Wybór sekretarza obrad.
4. Informacja Zarządu Województwa Wielkopolskiego o działaniach Samorządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie wsparcia środowiska Seniorów Wielkopolski.
 - a) Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak „Wprowadzenie”
 - b) Zastępca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu Wojciech Zarzycki „Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych”
 - c) Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu Barbara Kwapiszewska „Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) – nowe możliwości rozwoju kształcenia ustawicznego”
 - d) Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Sylwia Wójcik „Wsparcie osób starszych w ramach projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego”
5. Informacja o sytuacji ekonomiczno-społecznej emerytów w województwie wielkopolskim.
 - a) Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne / Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Karolina Czub - „Sytuacja ekonomiczna gospodarstw emeryckich - analiza wojewódzka”
 - b) Przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Zbigniew Czerwiński
6. Prezentacja działalności organizacji i stowarzyszeń seniorów w Wielkopolsce.
 - a) Przewodniczący Zarządu Oddziału Okręgowego w Poznaniu Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Henryk Zywert
 - b) Przewodniczący Zarządu Oddziału Okręgowego w Kaliszu Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Marian Kruk

- c) Przewodnicząca Rady Seniorów Miasta Konina i Starosta Słuchaczy Uniwersytetu III Wieku w Koninie Maria Serafin
 - d) Członek Dziennego Domu Seniorów + Wigor w Jarocinie Wiesława Michalska
 - e) Wiceprezes Towarzystwa Trzeciego Wieku w Poznaniu Lidia Wrocińska Sławska
7. Dyskusja.
 8. Podjęcie uchwały w sprawie: sytuacji środowiska Seniorów w województwie wielkopolskim.
 9. Zamknięcie posiedzenia.

Ad. 3. Wybór sekretarzy obrad.

Sekretarzami obrad zostali wybrani przez aklamację:

radni: **Jerzy Kado** oraz **Tatiana Sokołowska**.

Ad. 4. Informacja Zarządu Województwa Wielkopolskiego o działaniach Samorządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie wsparcia środowiska Seniorów Wielkopolski.

a) Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak „Wprowadzenie”.

Marszałek Województwa Wielkopolskiego **Marek Woźniak** wyraził ogromne zadowolenie z tak licznego udziału przedstawicieli środowiska seniorów na zaproszenie Przewodniczącej SWW. Powiedział, że jest to okazja, aby wymienić poglądy, zwrócić uwagę na kwestie, które zostały niedostrzeżone oraz podzielić się refleksjami z własnej działalności. Poinformował, iż Samorząd Województwa Wielkopolskiego konsekwentnie realizuje Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku. Program ten jest już w ostatniej fazie realizacji, jednak będzie tworzony nowy Program. Aktualnie jest najkorzystniejszy czas na kontakt z seniorami celem wymiany poglądów oraz zgłoszenia sugestii i postulatów. Stwierdził, że o sprawach seniorów można mówić cały dzień. Temat dotyczący osób starszych zarówno w Wielkopolsce jak i w całym kraju, a także w Europie staje się tematem wiodącym. Przyznał, iż długość życia w ostatnich latach zdecydowanie się zwiększa, a liczba urodzin nie jest zadowalająca. Procentowy udział seniorów w społeczeństwach europejskich wskazuje na to, że ta grupa osób musi zostać dostrzeżona w różnych aspektach (gospodarka, zatrudnienie). Jednak oferta może zostać skierowana do osób, które chcą i mogą pracować. Zapewnił, że społeczeństwo europejskie jest zainteresowane wykorzystaniem wiedzy, doświadczenia oraz umiejętności seniorów, którzy chcą pracować. Może to znacząco poprawić sytuację europejskiej gospodarki. Warunkiem jednak jest konieczność uzupełnienia pewnych elementów wiedzy i dostosowanie ich do

nowoczesnych technologii informatycznych. Podejmowanych jest szereg działań i programów europejskich w tym kierunku, również w Wielkopolsce. Wspomniał, iż nowoczesny pracodawca nie patrzy na seniora w sposób schematyczny i stereotypowy. Nie uznaje osoby w wieku emerytalnym za osobę, którą powinien traktować jako niezdolną do zatrudnienia. Zdaniem Marszałka pracodawcy powinni dać seniorom możliwość dalszej pracy i wykorzystać ten kapitał ludzki, jaki w każdym społeczeństwie istnieje. Powiedział, że Samorząd Województwa Wielkopolskiego chciałby to osiągnąć, jednak kluczową kwestią jest dobre zdrowie seniorów, o które SWW zabiega. Poinformował, iż działania Samorządu WW, które są podejmowane od wielu lat są nastawione na unowocześnienie bazy opieki zdrowotnej z uwagi na ustawowe obowiązki. Samorząd WW ma na celu poprawić kondycję wszystkich placówek opieki zdrowotnej, nadzorowanych przez niego (głównie szpitale), a także zapewnić nowoczesne przestrzenie oraz nowoczesne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne, aby dystans cywilizacyjny między tym co placówki oferują, a tym co jest standardem na świecie nie był zbyt wielki, albo nie istniał w ogóle. Zauważył, że nie każdy senior chce nadal świadczyć pracę. Jest duża grupa osób, które z różnych względów nie chcą pracować, ale chcą być aktywne społecznie, chcą wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności, aby pomagać innym jako wolontariusze, działając w stowarzyszeniach, czy też rozwijać się uzupełniając umiejętności lub hobby. Stwierdził, iż w ostatnich latach wiele się w tej kwestii wydarzyło. Wyraził podziw wobec działalności uniwersytetów trzeciego wieku, i ich spotkań inauguracyjnych, które pokazują jak duży entuzjazm jest w dążeniu do uczestnictwa w zajęciach, w zdobywaniu wiedzy i w samokształceniu. Seniorzy nie kształcą się tylko dla własnej satysfakcji, ale również, aby podzielić się tą wiedzą i umiejętnościami z innymi. Zwrócił uwagę, że uczestnictwo nie dotyczy tylko chłonięcia wiedzy, ale także rozwijania umiejętności fizycznych, ponieważ dobre zdrowie oznacza dobrą sprawność. Wyraził uznanie dla uniwersytetów trzeciego wieku oraz innych związków i stowarzyszeń, które oferują seniorom różne formy aktywności, umożliwiając im wyjście z domu i uczestnictwo w grupowym przeżywaniu świata, gdyż jest to bezcenne. Wspomniał o targach Aktywni 50+, które na początku swojej historii były skromnymi spotkaniami niewielkiej liczby osób. Aktualnie w inauguracji uczestniczy co najmniej kilkaset osób, a kilka tysięcy osób jest uczestnikami targów. Dodał, iż jest to dowód na duże zainteresowanie tą kwestią. Powiedział o szansie, jaką dała nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym z 30 listopada 2013 r. dotycząca gminnych radach seniorów. Wszędzie, gdzie osoby aktywne zdecydowały się powołać takie rady, są one istotnym partnerem władz samorządowych oraz pierwszym, najistotniejszym ogniwem przekazywania potrzeb i postulatów seniorów władzom lokalnym.

Zdaniem Marszałka warto doskonalić te formy działalności. W imieniu Samorządu Województwa Wielkopolskiego zadeklarował dalsze wsparcie. Podkreślił, że wykonany został już pierwszy krok – Wiosenna Szkoła Wielkopolskich Rad Seniorów w Ośrodku Integracji Europejskiej w Rokosowie. Wspomniał, iż trzydniowe spotkanie szkoleniowe spotkało się z dużym zainteresowaniem i wysoką oceną, a jego efektem ma być powstanie Porozumienia Wielkopolskich Rad Seniorów, czyli forum wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, które można wypracować w lokalnym środowisku, a które są warte przeniesienia na poziom regionalny. Zapewnił, że Samorząd WW wysłucha seniorów, aby poszukać nowych form wsparcia. Powiedział, iż kolejni mówcy szczegółowo omawiać różne kwestie i programy. Podkreślił, że Samorząd Województwa Wielkopolskiego chciałby współpracować ze wszystkimi instytucjami, które w jakikolwiek sposób pomagają i wspierają seniorów. Wspomnił o bardzo ważnej inicjatywie, jaką był program profilaktyczny organizowany przez Samorząd WW oraz wielkopolską policję. Program zwracał uwagę na niebezpieczeństwa czyhające w otoczeniu, na niebezpieczne sytuacje zagrażające bezpieczeństwu osób starszych, zwłaszcza samotnie przebywających w domu oraz na zachowanie przestępców. Ponadto informował czego należy się wystrzeżać i jak należy się zachowywać. Zdaniem Marszałka tego rodzaju programy powinny być kontynuowane, ponieważ dają praktyczną i rzetelną wiedzę na temat najróżniejszych zdarzeń życia codziennego, które czasem trudno sobie wyobrazić. Jako przykład podał oszustwa na tzw. wnuczka. Dodał, że to tylko jeden z przykładów, a tego typu działań jest dużo więcej wobec słabej społecznie grupy, która jest bardziej niż inne narażona na tego typu działania. Zaznaczył, iż takie programy powinny być kontynuowane, gdyż są to cenne elementy wiedzy i należy pokazywać różne odmiany tego typu zdarzeń, aby pokazać seniorom jak powinni się zachować i reagować w takiej sytuacji oraz wskazać im z kim powinni szukać kontaktu w takiej sytuacji. Zachęcił także do poszukiwania możliwości czerpania ze źródeł funduszy Unii Europejskiej. Zapewnił, że zarówno budżet Województwa, jak i budżet UE jest dostępny dla różnego typu działań. Dodał, iż wymaga to pewnej wiedzy i przygotowania, jednak przy pomocy SWW jest do dyspozycji. Powiedział o możliwości przygotowania projektów przedmiotowych wniosków celem czerpania z budżetu UE, który jest skłonny pomagać w kwestiach przyszłości tej grupy społecznej. Poinformował, że kwestia polityki wobec osób starszych, polityki senioralnej jest wpisana jako priorytet strategii Europa 2020 i możliwe, iż będzie kontynuowana z większym naciskiem w następnych latach. Aktualnie trwają prace nad europejskim scenariuszem, nad tym jak ma wyglądać Unia Europejska po roku 2020, nad budżetem europejskim, a także przeglądem polityk. Zdaniem Marszałka polityka senioralna

zostanie wzmocniona. Wspomniał o zagadnieniach związanych z nowoczesną technologią informatyczną, które miałyby służyć zarówno dostępowi do wiedzy, jak i zabezpieczeniu dobrego zdrowia. Coraz częściej mówi się o tym, że zdrowie każdego człowieka, zwłaszcza z ograniczonymi możliwościami poruszania się powinno być monitorowane przez systemy informatyczne połączone z lekarzem pierwszego kontaktu, ewentualnie z jednostką ratownictwa medycznego, aby monitorować stan zdrowia i natychmiast reagować. Sądzi, że nie jest to odległa przyszłość, ponieważ pierwsze kroki w kwestii diagnozowania przez Internet zostały już poczynione. Upowszechnienie tego modelu jest kwestią czasu. Będzie on dotyczył głównie osób starszych. Wyraził nadzieję na postulaty i wizje seniorów w kwestii uczestnictwa w życiu społecznym. Podkreślił, iż Samorząd Województwa Wielkopolskiego w partnerstwie z samorządem lokalnym (gminnym, powiatowym) oraz we współpracy ze stowarzyszeniami senioralnymi jest zobowiązany tworzyć strategie i mechanizmy obejmujące obszar województwa szerokimi programami. Poprosił o formułowanie postulatów w każdym obszarze zainteresowania. Poprosił również seniorów o zapoznanie się z ofertami i strategią Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Na zakończenie podziękował za obecność i życzył powodzenia we wszelkich działaniach. Wyraził nadzieję na dobre partnerstwo ze strony seniorów.

b) Zastępca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu Wojciech Zarzycki „Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych”.

Zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu **Wojciech Zarzycki** przedstawił prezentację na temat „Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych”, który jest koordynowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Powiedział, że Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku jest narzędziem definiowania priorytetowych działań w zakresie poprawy jakości i standardów życia mieszkańców Wielkopolski oraz tworzenia warunków równego startu życiowego różnych kategorii społecznych. Dodał, iż Strategia to odpowiedź na zróżnicowanie społeczne i wyzwania demograficzne. Strategia powstała siedem lat temu i jest wyrazem konsensusu co do przyjętej wizji polityki społecznej. Jest ona już w połowie zrealizowana. Zaznaczył, że Strategia Polityki Społecznej odnosi się do wszystkich obywateli, jednak najważniejsze grupy to seniorzy, dzieci i młodzież, osoby z niepełnosprawnością, a także podmioty grupy społecznej wysokiego ryzyka socjalnego. Przedstawił priorytety Strategii:

- Priorytet I – Wielkopolska równych szans i możliwości,

- Priorytet II – zdrowi Wielkopolanie,
- Priorytet III – bezpieczna Wielkopolska (bezpieczeństwo publiczne i socjalne),
- Priorytet IV – Wielkopolska obywatelska,
- Priorytet V – Samorząd Województwa Wielkopolskiego partnerem, doradcą i konsultantem lokalnych podmiotów polityki społecznej.

Powiedział, że seniorzy są jedną z ważniejszych grup tej Strategii i przedstawił powody tego:

- zmiany demograficzne – przyrost liczby coraz dłużej żyjących osób starszych,
- starość nie jest chorobą, jednak starzenie się rodzi prawdopodobieństwo pojawienia się choroby, bądź utraty sprawności,
- partycypacja społeczna seniorów jako szansa i warunek konieczny integracji międzypokoleniowej,
- ułatwienie, umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania.

W Wielkopolskim Programie na Rzecz Osób Starszych najważniejszym punktem jest dobra jakość życia seniora, na którą składa się zdrowie, edukacja, aktywność i bezpieczeństwo. Samorząd Województwa Wielkopolskiego w 2016 roku na Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku przeznaczył ok 2 mln zł z podziałem na:

- 9 projektów zrealizowanych przez NGO na rzecz osób starszych dzięki środkom z Departamentu Kultury,
- 12 projektów zrealizowanych przez NGO na rzecz osób starszych dzięki środkom z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu,
- 62 projekty zrealizowane przez NGO na rzecz osób starszych dzięki środkom z Departamentu Sportu i Turystyki,
- II ogólnopolskie Konferencje Naukowe związane z tematyką geriatry i gerontologii oraz projekty wspierające podnoszenie kompetencji osób wspierających (UM w Poznaniu),
- Program Bezpieczne Życie Seniorów – cykl szkoleń, warsztatów i spotkań organizowanych przez Komendę Wojewódzką w Poznaniu, oraz film promujący bezpieczne zachowania seniorów.

Przedstawił także inne działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego nie związane z dotacjami i środkami finansowymi:

- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- Targi Viva Seniorzy!,

- Zespół Ekspertów ds. polityki senioralnej działający przy Wielkopolskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego,
- Konkurs „Viva! Wielkopolski Senior”,
- Badania OIS (WROT) m.in. dotyczące jakości usług opiekuńczych,
- kampanie społeczne m.in. „Życie to pasja”.

Poinformował, że Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wspiera organizacje pozarządowe organizując dwa konkursy ofert:

- otwarty konkurs ofert w dziedzinie pomocy społecznej,
- otwarty konkurs ofert z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej OzN – ze środków PFRON.

Zaprosił do wzięcia udziału w konkursach. Przedstawił dotacje w obszarze działań na rzecz seniorów w ramach otwartego konkursu ofert finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Wspomniał o Wiosennej Szkole Rad Seniorów. Powiedział o: Stowarzyszeniu Promocji Zdrowia; warsztatach rękodzieła artystycznego; portalu Wielkopolski Senior; Fundacji Obywatelskiej „Czas Jaszczurów”; Fundacji Pomocy Seniorom i Rodzinie AMA; Asystencie seniora z niepełnosprawnością; Fundacji Zerknij Tu; Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Zaścianek”; projekcie Ja, Babcia, Dziadek i Roboty. Zaprosił do uczestnictwa w corocznych Targach Viva Seniorzy!. Poinformował, iż podczas targów organizowane są spotkania samorządów z organizacjami pozarządowymi oraz firmami dysponującymi ofertami dla seniorów. Zaprosił także do udziału w konkursie „Viva! Wielkopolski Senior”, gdzie nagradzani są najbardziej aktywni Wielkopolscy seniorzy, przedstawiciele organizacji pozarządowych. Zaznaczył, że środki masowego przekazu przedstawiają seniora jako osobę bierną, spędzającą czas w domu. Samorząd Województwa Wielkopolskiego poprzez swoje projekty chce zmienić ten obraz i zachęcić seniorów do aktywności, a także wywołać refleksje u młodego pokolenia na temat – jakim on będzie seniorem. Powiedział, iż kilka lat temu odbyła się kampania społeczna „Życie to pasja”, która pokazała w nietypowy, kolorowy sposób aktywność konkretnych seniorów z Wielkopolski ceniących sobie swoją pracę i hobby. Przedstawił zdjęcia poznańskiej artystki Ewy Łowżył z prawdziwymi modelami, seniorami. Wspomniał o wybranych projektach realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Jednym z projektów są Wielkopolskie Innowacje Społeczne, realizowane na zlecenie Ministerstwa Rozwoju. Poinformował, że grupą docelową tego projektu są innowatorzy – grantobiorcy oraz osoby zależne i ich opiekunowie, czyli osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, dzieci

z niepełnosprawnościami. Projekt został rozpoczęty kilka miesięcy temu. Przedstawił cele projektu:

- wsparcie rozwoju innowacyjnych pomysłów,
- skuteczne i efektywne rozwiązywanie problemów społecznych,
- trwała poprawa jakości usług społecznych,
- zabezpieczenie potrzeb osób zależnych.

oraz etapy realizacji projektu:

- warsztaty i identyfikacja potrzeb,
- nabór pomysłów,
- wybór innowatorów,
- realizacja innowacji,
- upowszechnianie innowacji.

Poinformował, iż aktualnie realizowany jest etap – nabór pomysłów. Przedstawił wizje przyszłości Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu:

- podniesienie standardu opieki nad osobami starszymi (m.in. innowacje z zakresu teleopieki, projekt WINS),
- deinstytucjonalizacja usług społecznych i opiekuńczych osób starszych.

Przedstawił również rekomendacje Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu:

- promowanie wizerunku osoby starszej jako potencjalnego usługodawcy, a nie tylko usługobiorcy,
- wypracowanie rozwiązań włączających seniorów do działań podejmowanych na rzecz ich samych,
- stworzenie baz wymiany informacji pomiędzy osobami i instytucjami podejmującymi działania na rzecz osób starszych,
- budowanie i wzmacnianie więzi międzypokoleniowej w ramach działań na rzecz rozumienia procesu starzenia,
- wdrażanie rozwiązań, których celem jest zmiana wizerunku starości,
- podjęcie działań zmierzających do wyrównania różnic między subregionami Wielkopolski,
- wdrażanie innowacji i nowoczesnych technologii wspierających osoby starsze.

Na zakończenie powiedział, że w każdym działaniu należy widzieć człowieka.

c) Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu Barbara Kwapiszewska „Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) – nowe możliwości rozwoju kształcenia ustawicznego”.

Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu **Barbara Kwapiszewska** przedstawiła prezentację na temat „Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) – nowe możliwości rozwoju kształcenia ustawicznego”. W Wielkopolsce, którą zamieszkuje 3,5 mln mieszkańców jest niewiele ponad 60 % osób zawodowo czynnych, a ok. 20 % stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Powiedziała, że aktualnie miejsc pracy jest dużo, a brakuje ludzi do pracy. Podkreśliła, iż na 3,5 mln mieszkańców Wielkopolski liczba osób bezrobotnych to ok 60 tys. Zaznaczyła, że ważne jest to, aby seniorzy ze swoim doświadczeniem i wiedzą pracowali dalej, dawali przykład i uczyli młodsze pokolenie, gdyż praktyka powiązana z nowocześniejszą wiedzą jest jak najbardziej wskazana. Takie połączenie daje największe efekty. Poinformowała, iż został utworzony nowy instrument aktywizacyjny – Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Istotą tego rozwiązania jest przeznaczenie części składki, odprowadzanej przez pracodawców na Fundusz Pracy, na wsparcie kształcenia ustawicznego podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia Krajowego Funduszu Szkoleniowego jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań rynku pracy. Powiedziała, że na wniosek pracodawcy, starosta może przyznać środki z KFS na sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy w wysokości 80% tych kosztów, nie więcej jednak niż 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika, a w przypadku mikroprzedsiębiorstw w wysokości 100%, nie więcej jednak niż 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika. Finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy oznacza, że środki KFS można przeznaczyć na:

- określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS,
- kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Podkreśliła, iż co roku Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ustala limit środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego dla danego województwa oraz priorytety wydatkowania KFS na dany rok. Priorytety wydatkowania środków KFS na rok 2017 to:

- wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w sektorach: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.

Przedstawiła Priorytety Rady Rynku Pracy dla rezerwy na 2017 r.:

- wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie mają matury,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia,
- wsparcie kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych,
- wsparcie kształcenia ustawicznego w zakładach pracy, w których wszczęto proces restrukturyzacji w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne.

Powiedziała, że podstawowy limit środków w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego dla Województwa Wielkopolskiego na 2017 rok wyniósł 14 999,3 tys. zł. Kwota rezerwy KFS przyznana dla Województwa Wielkopolskiego w 2017 r. wyniosła 3 749,8 tys. zł. Wspomniała, iż do końca sierpnia 2017 r. środki zostały zagospodarowane w całości. Dodała, że na wniosek starosty Minister może zwiększyć limit środków. Na zakończenie zaprosiła do skorzystania z omawianych środków finansowych.

d) Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego Sylwia Wójcik „Wsparcie osób starszych w ramach projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego”.

Dyrektor Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego **Sylwia Wójcik** przedstawiła prezentację na temat „Wsparcie osób starszych w ramach projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego”. Powiedziała, że część zadań Samorządu Województwa Wielkopolskiego w obszarze opieki nad osobami starszymi jest finansowana również z innych źródeł, np. ze środków Unii Europejskiej. W ramach tych środków funkcjonuje Europejski Fundusz Społeczny. Wyjaśniła, iż zajmuje się on m. in.

szkoleniami dla osób bezrobotnych, żłobkami, przedszkolami, ale także usługami społecznymi i opieką nad osobami, które tego wsparcia wymagają. Poinformowała, że środki w ramach wsparcia dla osób starszych będą przeznaczone na konkurs, który zostanie ogłoszony w IV kwartale 2017 r. w kwocie 101 212 760 zł. Stwierdziła, iż seniorzy napotykają na pewne bariery i problemy w społeczeństwie. Projekt przewiduje utworzenie systemu wsparcia osób niesamodzielnych (powyżej 65 roku życia) w celu skrócenia liczby i czasu trwania nieuzasadnionych medycznie hospitalizacji i którego najważniejszym elementem, a zarazem punktem wyjścia będzie Środowiskowe Centrum Wsparcia Osób Starszych (ŚCWOS). Powiedziała, że w ramach projektu osoba starsza wraz z opiekunem faktycznym będzie miała możliwość skorzystania z (w pełni skoordynowanych) następujących usług:

- Indywidualnego Planu Wsparcia – który poprzedzony staranną diagnozą, wskaże możliwości wsparcia w zakresie usług opiekuńczych bądź opieki medycznej (obowiązkowa współpraca ŚCWOS z lekarzem POZ),
- Dziennego Domu Opieki Medycznej – zgodnie ze standardem wypracowanym w ramach POWER,
- hospicjum stacjonarnego (geriatrycznego),
- hospicjum domowego,
- mieszkania wspomaganego w ramach opieki wytchnieniowej – uczestnik projektu będzie miał także możliwość skorzystania z usług mieszkania wspomaganego, w którym otrzyma dostęp do usług opiekuńczych (opieka pielęgnacyjna), zajęć rehabilitacyjno-usprawniających i aktywizujących,
- Dziennego Domu Pomocy (DDP) – osoba starsza będzie miała również możliwość skorzystania z usług DDP zapewniającego różnorodność form angażujących ich uczestników w działalność społeczną i kulturalną. Dzienny Dom Pomocy to jednocześnie forma wsparcia opiekunów faktycznych,
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w tym rehabilitacji domowej. Będą to usługi pielęgnacyjne, higieniczno-sanitarne, aktywizujące (wspomaganie samodzielności), integracyjne (kontakt z lokalną społecznością), świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym,
- pielęgniarskiej opieki długoterminowej domowej.

Zaznaczyła, że do regularnej działalności Środowiskowego Centrum Wsparcia Osób Starszych, będzie należał także kompleksowy program działań wspierających opiekunów faktycznych poprzez świadczenie następujących usług:

- przygotowanie opiekunów pacjenta do kontynuacji opieki po opuszczeniu DDOM,
- usługi wytnieniowe (umożliwienie dostępu do usług opiekuńczych, miejsc krótkookresowego pobytu lub pobytu dziennego dla osoby niesamodzielnej oraz usług rehabilitacyjno-usprawniających),
- wymiana doświadczeń i szkolenia wspomagające opiekę nad osobami niesamodzielnymi (szkolenia dla rodzin i opiekunów osób starszych z wykorzystaniem manekina geriatrycznego),
- poradnictwo (w tym psychologiczne),
- koordynacja realizacji usług społecznych i medycznych.

W celu przestrzegania zaleceń i wsparcia funkcjonowania seniorów, a tym samym w celu monitorowania jakości i celowości podejmowanych działań, w domach oferowane może być wsparcie oparte na teleopiece i telemedycynie z wykorzystaniem narzędzi mobilnych (również dostosowanie mieszkań do potrzeb osób starszych). Poinformowała o tym, kto może realizować projekty:

- podmioty ekonomii społecznej,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje rynku pracy,
- podmioty utworzone przez JST realizujące zadania publiczne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz utworzone przez nie podmioty,
- państwowe jednostki budżetowe,
- podmioty lecznicze utworzone przez jednostki samorządu terytorialnego (a także przedsiębiorcy powstałe z ich przekształceń),
- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, świadczące usługi medyczne w publicznym systemie ochrony zdrowia,
- jednostki organizacyjne JST w zakresie poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej, osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Powiedziała, że wsparcie w ramach projektu adresowane jest w pierwszej kolejności do osób, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę

samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zaznaczyła, iż Projekt ma być skierowany do jednego z niżej wymienionych obszarów:

powiat chodzieski, powiat czarnkowsko-trzcianecki, powiat gnieźnieński, powiat gostyński, powiat grodziski, powiat jarociński, powiat kaliski, Miasto Kalisz (miasto na prawach powiatu), powiat kępiński, powiat kolski, powiat koniński, Miasto Konin – (miasto na prawach powiatu), powiat kościański, powiat krotoszyński, powiat leszczyński, Miasto Leszno (miasto na prawach powiatu), powiat międzychodzki, powiat nowotomyski, powiat obornicki, powiat ostrowski, powiat ostrzeszowski, powiat pilski, powiat pleszewski, powiat poznański, Miasto Poznań (miasto na prawach powiatu), powiat rawicki, powiat słupecki, powiat szamotulski, powiat średzki, powiat śremski, powiat turecki, powiat wągrowiecki, powiat wolsztyński, powiat wrzesiński, powiat złotowski.

Podkreśliła, że IZ będzie dążyła do tego, aby w każdym z ww. obszarów (za wyjątkiem powiatu poznańskiego i Miasta Poznań) dofinansowanie uzyskał jeden projekt. Natomiast w przypadku powiatu poznańskiego IZ będzie dążyła aby dofinansowanie uzyskały 2 projekty, a w przypadku Miasta Poznań, aby były to 3 projekty. Wspomniała, iż zgodnie z założeniem projekty realizowane w ramach konkursu będą realizowane w oparciu o projekty pilotażowe dotyczące utworzenia i prowadzenia pierwszych w kraju Dziennych Domów Opieki Medycznej (w skrócie: DDOM), współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER).

Przewodnicząca **Zofia Szalczyk** zapewniła, że wszystkie przedstawione prezentacje będą dostępne na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Sejmik przyjął informację do wiadomości.

Informacja stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Ad. 5. Informacja o sytuacji ekonomiczno-społecznej emerytów w województwie wielkopolskim.

- a) **Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne / Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Karolina Czub - „Sytuacja ekonomiczna gospodarstw emeryckich - analiza wojewódzka”.**

Pani **Karolina Czub** przedstawiła prezentacje na temat „Sytuacji ekonomicznej gospodarstw emeryckich - analiza wojewódzka”. Powiedziała, że społeczeństwo starzeje się

i przybywa coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym. Poinformowała, iż odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w roku 2015 wynosił 18,2 %, natomiast prognozy wskazują, iż w roku 2035 będzie wynosił 21,2 %, a w roku 2050 – 27,5 %. Wspomniała, że w Wielkopolsce w 2015 roku osób w wieku poprodukcyjnym (w wieku 60+) było 743 351, natomiast prognoza na 2050 rok to 1 262 509 osób. Zaznaczyła, iż będzie widoczny proces tzw. podwójnego starzenia, czyli będzie przybywało osób w wieku 60+, ale także będzie przybywało seniorów dożywających osiemdziesięciu i więcej lat. W 2015 roku odsetek osób 80+ stanowił 16,2 % osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast według prognoz w roku 2050 będzie to 24,5 %. Powiedziała, że gospodarstwa domowe seniorów charakteryzuje:

- feminizacja – większość kobiet, ponieważ żyją dłużej, średnia długość życia kobiety w wielkopolsce to 81 lat, a mężczyzn 74 lata. Niestety widoczna jest nadumieralność mężczyzn,
- singularyzacja – większość osób w podeszłym wieku żyje samotnie, zazwyczaj są to samotne kobiety, wdowy prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe,
- pogorszenie stanu zdrowia – kobiety w zdrowiu żyją ok 63 lat, a mężczyźni 60 lat,
- spadek dochodów,
- ubóstwo emerytalne kobiet.

Podkreśliła, iż odsetek emerytów pobierających świadczenie z ZUS i KRUS w województwie wielkopolskim w 2015 roku to 493 571 osób. Emeryci stanowią 14,2 % populacji całego województwa. Świadczenia emerytalne z ZUS w 2015 roku co miesiąc pobierało 405 435 osób, natomiast z KRUS 88 136 osób. Przeciętna, średnia miesięczna emerytura w Wielkopolsce w 2015 r. wynosiła brutto z ZUS 2 040,13 zł, a z KRUS 1 199,29 zł, natomiast w Polsce z ZUS 2 096,55 zł, a z KRUS 1 209,81 zł. Poinformowała, że emerytury wypłacane z ZUS oraz KRUS są dużo niższe, niż te wypłacane przez poszczególne resorty. Osoby pobierające emerytury z innych źródeł niż ZUS i KRUS stanowią jednak dużą mniejszość wśród emerytów w Polsce. Przedstawiła przeciętną wysokość emerytury w kraju w 2015 r. z podziałem na płeć – w przypadku kobiet jest zdecydowanie niższa i wynosi 1 698,09 zł, natomiast w przypadku mężczyzn 2 481,18 zł. Różnica w wysokości emerytur wynosi zatem 783,09 zł. Powiedziała, że różnice w emeryturach między kobietami i mężczyznami spowodowane są:

- przyczynami historycznymi – gospodarstwa domowe opierały się o głównego żywiciela rodziny, którym był mężczyzna, a kobieta zazwyczaj nie pracowała,
- sytuacja kobiet na rynku pracy – niższe wynagrodzenia w porównaniu z mężczyznami,

- częstsze podejmowanie opieki nad dziećmi lub osobami starszymi, powodujące przerwy w zatrudnieniu,
- niższy wiek emerytalny.

Przedstawiła średniomiesięczne minimum egzystencji i minimum socjalne dla gospodarstw emeryckich w 2015 roku:

- minimum egzystencji gospodarstwa dwuosobowego – 14,30 zł/os dziennie (miesięcznie ok 860,06 zł),
- minimum egzystencji gospodarstwa jednoosobowego – 17,20 zł/os dziennie (miesięcznie ok 518 zł),
- minimum socjalne gospodarstwa dwuosobowego – 30 zł/os dziennie (miesięcznie ok 1 792,545 zł),
- minimum egzystencji gospodarstwa jednoosobowego – 36 zł/os dziennie (miesięcznie ok 1 080,20 zł).

Zaznaczyła, że bardzo niepokojącym zjawiskiem, które w ostatnim czasie nasiliło się jest zadłużenie emerytów. Krajowy Rejestr Dłużników wskazuje, iż zadłużenie emerytów w 2017 r. wyniosło 2 868 509 724,65 zł. Większość z tych kwot wynika z zadłużenia bieżącego. Powiedziała, że 16 % gospodarstw emeryckich ma problem z opłaceniem podstawowych rachunków. Dodała, iż w ostatnim czasie obserwowane jest wspomaganie młodszego pokolenia przez starsze. Wielkopolscy emeryci stanowią 8,5 % wszystkich zadłużonych emerytów w kraju. Krajowy Rejestr Dłużników wskazuje, że w Wielkopolsce zadłużonych jest 19 771 seniorów, a kwota ich zadłużenia to 238,5 mln zł. Średnio na wielkopolskiego seniora przypada 12 063,00 zł długu. Wyliczyła, iż aby spłacić te zobowiązania senior musiałby w całości oddać aż sześć przeciętnych emerytur. Większość w grupie zadłużonych emerytów stanowią kobiety (62 %), które szybciej wdowieją i dziedziczą długi po swoich małżonkach.

b) Przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Zbigniew Czerwiński.

Przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej **Zbigniew Czerwiński** przedstawił prezentacje na temat świadczeń udzielanych przez ZUS i KRUS emerytom z terenu Województwa Wielkopolskiego. Powiedział, że jeśli przeciętna emerytura z ZUS wynosi nieco ponad 2 000 zł, to oznacza, że ponad połowa emerytów na terenie wielkopolski odbiera emerytury poniżej tej kwoty. Dodał, iż ponad 2/3 emerytów ma dochody do 2 500 zł brutto. Wysokie emerytury występują marginalnie. Zaznaczył, że Emeryturę z ZUS w kwocie powyżej 7 000 zł pobiera 300 osób, powyżej 6 000 zł pobiera 400 osób, powyżej 5 500 zł

pobiera 1200 osób. Wspomniał, iż większość emerytur pobieranych z KRUS jest na poziomie 1 000 zł. Poinformował, że liczba osób ubezpieczonych i pobierających świadczenia emerytalne z ZUS na terenie województwa wielkopolskiego największa jest na terenie Miasta Poznań, natomiast najmniejsza w powiecie międzychodzkiem. Najwyższe świadczenia emerytalne w Wielkopolsce z ZUS pobierane są w Koninie, następnie w Poznaniu, a kolejne dwa miejsca to powiat koniński i turecki. Powiedział o liczbie otrzymywanych świadczeń emerytalnych z ZUS z podziałem na płeć:

- do 70 roku życia – większość pobierających to kobiety, z uwagi na niższy wiek emerytalny,
- w wieku 71-80 lat – mężczyźni mają lekką przewagę względem kobiet,
- w wieku 81-90 lat – różnice ilościowe się zacierają,
- po 90 roku życia – ze względu na dłuższy wiek życia, kobiety znów mają przewagę względem mężczyzn.

Podkreślił, iż emerytury pobiera więcej kobiet, niż mężczyzn. Najwięcej osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS pochodzi z Ostrowa Wielkopolskiego, druga grupa to region Konina, znacznie mniej jest na terenie Poznania i Rawicza, natomiast najmniej jest na terenie Piły. Poinformował, że zgodnie z obowiązującymi przepisami najniższa emerytura wynosi 1 000 zł. Powiedział, że 90 % dotychczasowych świadczeniobiorców podlega tej regulacji. Wyjaśnił, iż 90 % świadczeniobiorców pobierało wcześniej podstawową emeryturę poniżej 1 000 zł.

Przewodnicząca **Zofia Szalczyk** wyraziła nadzieję, iż przedstawione informacje były użyteczne. Powtórzyła, że prezentowane materiały będą dostępne na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Przewodnicząca **Zofia Szalczyk** zarządziła piętnastominutową przerwę w obradach Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Ad. 6. Prezentacja działalności organizacji i stowarzyszeń seniorów w Wielkopolsce.

a) Przewodniczący Zarządu Oddziału Okręgowego w Poznaniu Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Henryk Zywert.

Mówca zrezygnował z wypowiedzi.

b) Przewodniczący Zarządu Oddziału Okręgowego w Kaliszu Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów Marian Kruk.

Mówca zrezygnował z wypowiedzi.

c) Przewodnicząca Rady Seniorów Miasta Konina i Starosta Słuchaczy Uniwersytetu III Wieku w Koninie Maria Serafin.

Przewodnicząca Rady Seniorów Miasta Konina oraz Starosta Samorządu Słuchaczy Uniwersytetu III Wieku w Koninie **Maria Serafin** podziękowała za miłe przyjęcie. Powiedziała, że Uniwersytet III Wieku w Koninie zabiega o najlepszych wykładowców, o atrakcyjne wykłady oraz o aktywnych uczestników. Zauważyła, iż Konin jest miastem starzejących się ludzi. Przedmiotowy Uniwersytet powstał trzynastu lat temu w miłej, serdecznej i życzliwej atmosferze i funkcjonuje do dziś. Wspomniała, że w Poznaniu jest kilka Uniwersytetów III Wieku, a w Koninie jest tylko ten jeden. Poinformowała, iż wykładów, które odbywały się co dwa tygodnie odbyło się aż 204, poprowadziło je 144 wykładowców (34 profesorów; 62 doktorantów; 48 lekarzy, prawników, pisarzy, artystów, przedstawicieli władz). Zwróciła uwagę na dwie rzeczy – projekty i warsztaty. Podkreśliła, że to nieduże środowisko aplikowało 19 razy, a w realizacji projektów wzięło udział 2 350 słuchaczy. Do każdego z projektów zapraszanych jest 20 % seniorów z Miasta Konina. Przytoczyła kilka tytułów adresowanych do seniorów: *wiecznie młodzi, zatrzymać czas, dla ducha i ciała, koniński uniwersytet III wieku dla seniorów, warsztaty pamięci, dbam o siebie, uczę się, usprawniam się ruchowo, w zdrowym ciele młody duch* i wiele innych. Przyznała, iż szczególną sympatią darzy jeden z projektów sprzed kilku lat o nazwie: *ocalić świat, zrozumieć świat*. Powiedziała, że u podstaw tego projektu stało Miasto Konin. Konin jest miastem ludzi napływowych. W latach pięćdziesiątych przybyło na teren konina wielu ludzi o różnych zawodach, począwszy od robotników z pobliskich wsi, chłoporobotników w poszukiwaniu pracy, po inżynierów, techników, animatorów kultury i nauczycieli. Dodała, iż powstał pomysł, aby zapamiętać i ocalić ślad po nich. Zachęciła do tego projektu młodzież z liceum ogólnokształcącego, która stała się redaktorami. Wybrany został przekrój różnych zawodów. Młodzież, jako redaktorzy udała się do domów wybranych ludzi, gdzie spisała ich wspomnienia i ocenę rzeczywistości – jak po pięćdziesięciu latach pobytu w Koninie oceniają swoją decyzję, czy warto było, czy jest coś w Koninie co może zatrzymać ich albo ich dzieci. Wspomniała, że spisane zostały piękne i wzruszające wspomnienia z czasów, kiedy ci ludzie przybyli do Konina i którzy nie żałowali swojego czasu i pasji. Ludzi, którzy oddali się ponad wszystko dla tego miasta, żyli, cieszyli się, wychowywali swoje dzieci i tworzyli Konin. Podkreśliła, iż młodzież powinna się temu przypatrywać i nabierać szacunku do ludzi pracy. Zdaniem Przewodniczącej Rady Seniorów podsumowanie projektu było wzruszające, gdyż seniorzy z młodzieżą przyjaźnie rozmawiali się przy kawie i wspominali czas tego projektu. Powiedziała także o projekcie z ostatniej chwili. Poinformowała, iż w dniu 10 października

2017 r. wygrali grant Prezydenta dedykowany starszym ludziom. Jeden z grantów to etiudy filmowe. Zaznaczyła, że problemem wszystkich uniwersytetów trzeciego wieku, jest brak prowadzenia na bieżąco dokumentacji, brak archiwizacji poczynañ uniwersytetów. Prowadzone są tylko koniki. Postanawiała, że nauczy seniorów sekcji fotograficznej i tworzenia filmów. Seniorzy będą mieli możliwość nauczyć się pisać, układać i redagować scenariusze oraz nagrywać filmy, aż do ich emisji przed całą społecznością Uniwersytetu III Wieku. Po nabyciu tych umiejętności seniorzy będą mogli zacząć tworzyć archiwum Uniwersytetu III Wieku. Powiedziała, iż pierwszą rzeczą były omówione już projekty, a drugą są warsztaty. Dodała, że są seniorzy, którzy bardzo pilnują swoich zainteresowań, odwiedzają tylko ulubione sekcje np. historyczną, literacką albo medyczną. Jest też część słuchaczy, którzy szukają ciągle czegoś nowego, innowacyjnego. Podkreśliła, iż dla nich wymyślone zostały np. warsztaty kokedama, czyli praca z roślinami, słoikowanie roślin, wiszące ogrody. Fantastyczna dziedziną i odłam bonsai. Wspomniała, że uprzyjemnia to nieduże mieszkania w konińskich blokach i pozwala tworzyć w mieszkaniach nieduże ogrody. Powiedziała o innych warsztatach jakimi jest salon gier umysłowych i logicznych. Inspirację do tego znalazła wśród rodzinnych, świątecznych spotkań z wnukami, podczas których grali w gry planszowe. Poinformowała, iż kolejnymi ciekawymi warsztatami są empiryczne zbadanie materii kamienia. Grupa słuchaczy rozpoznaje kamienie szlachetne i półszlachetne, uczy się ich właściwości, a następnie tworzyć z nich obrazy. Kolejne warsztaty to malowanie spontaniczne. W pracowni malarskiej przygotowane są blejtramy oraz najróżniejsze materiały i farby, a słuchacze uczestniczą w pięciogodzinnych warsztatach w pracowni. Zwróciła uwagę na współpracę Uniwersytetu III Wieku ze społecznością konińską. Zaznaczyła, że Uniwersytet uczestniczy we wszystkich ważnych wydarzeniach, począwszy od Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, po konferencje na temat obowiązków samorządów wobec starzejącego się społeczeństwa. Powiedziała, że UTW w Koninie prowadzi wiele dyskusji i jest poważany w wydawaniu opinii na tematy ważne. Podkreśliła, iż ważny dla Uniwersytetu jest fakt, że Samorząd ich szanuje i zabezpiecza dla nich środki finansowe. Dodała, że nie wszystkie samorządy zabezpieczają środki finansowe dla UTW. Zaznaczyła, iż Koniński Uniwersytet Trzeciego Wieku, aby otrzymać środki finansowe musi opracowywać atrakcyjne projekty, zbierać maksymalną ilość punktów, zwyciężyć, pobrać granty i je zrealizować. Na zakończenie Powiedziała, że Uniwersytetowi III Wieku w Koninie bardzo dobrze współpracuje się z Samorządem Miasta Konina.

d) Członek Dziennego Domu Seniorów + Wigor w Jarocinie Wiesława Michalska.

Mówca zrezygnował z wypowiedzi.

e) Wiceprezes Towarzystwa Trzeciego Wieku w Poznaniu Lidia Wrocińska Sławska.

Wiceprezes Towarzystwa Trzeciego Wieku w Poznaniu **Lidia Wrocińska Sławska** przedstawiła prezentację na temat działalności Uniwersytetu III Wieku w Poznaniu. Powiedziała, że w Wielkopolsce takich uniwersytetów jest ponad 40, a w Polsce ponad 500. Poznański Uniwersytet III Wieku jest szóstym w kraju. Pierwszy taki uniwersytet na świecie powstał w roku 1973 we Francji. Pierwszy w Polsce powstał w roku 1975 w Warszawie. Zaprezentowała w skrócie czym zajmują się wszystkie uniwersytety. Poszczególne uniwersytety różnią się tym, że są autorskie i pewne elementy są odmienne. Cel jest główny i ten sam na całym świecie – ustawiczne kształcenie, a więc sprawność intelektualna i fizyczna jak najdłużej. Wspomniała, iż słowo uniwersytet oznacza poziom akademicki. Dla UTW najważniejsza jest współpraca z uczelniami wyższymi i świadomość tego, co przynosi współczesna nauka. Poinformowała, że wykłady plenarne na UTW w Poznaniu odbywają się dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych i popołudniowych na terenie Uniwersytetu Adama Mickiewicza oraz Politechniki Poznańskiej. Dodała, iż działają także dwadzieścia trzy sekcje, o charakterze popularno-naukowym (historia sztuki, astronomia, poszukiwania genealogiczne, fotografia, poznaj świat). W roku akademickim 2015-2016 zorganizowane zostały 23 sekcje (64 grupy), a w zajęciach uczestniczyło 1 184 słuchaczy. Przedstawiła najpopularniejsze sekcje:

- ruchowe – aquagimnastyka, rehabilitacja w wodzie, turystyka piesza, pilates, terapia tańcem, joga, rytmika i inne – 590 uczestników,
- popularnonaukowe – 374 uczestników,
- językowe – najczęściej angielski, niemiecki, francuski, włoski, ale także rosyjski, hiszpański, a nawet japoński – 220 uczestników.

Powiedziała, że działało także sześć kół zainteresowań – literackie, obywatelskie, kręgle, rowerowe, turystyczne oraz duszpasterstwa akademickiego. Zapewniła, iż wszystkie sekcje prowadzone są przez profesjonalnych instruktorów. Ogromnym zainteresowaniem cieszą się wycieczki po Poznaniu. Wspomniała o warsztatach plastycznych – gobeliny, malarstwo, rysunek. Zaznaczyła, że dodatkową formą fakultatywną są wycieczki i wczasy. Jest to forma integracji. W ciągu roku organizowanych jest 12 wycieczek, z których korzysta ok 550 osób. Z turnusów wczasowych skorzystały 43 osoby. Podkreśliła, iż biura podróży, które organizują te wyjazdy starają się sprostać oczekiwaniom Uniwersytetu III Wieku. Powiedziała, że organizowane są także imprezy kulturalne:

- Spektakle w Teatrze Wielkim,

- Koncerty Orkiestry Amadeus,
- Koncerty Speaking Concerts,
- Koncerty studentów Akademii Muzycznej organizowane przez Fundację Fabryka Sztuki,
- Koncert „Przy muzyce o bezpieczeństwie” organizowany przez Komendę Policji,
- Zabawa karnawałowa dla członków UTW.

Zaznaczyła, iż dla seniorów ważna jest przystępna cena biletów na imprezy kulturalne. Poinformowała, że spotkania integracyjne wszystkich uniwersytetów trzeciego wieku z wielkopolski odbywają się w Międzychodzie oraz Sierakowie. Przedstawiła zrealizowane projekty:

- w ramach konkursu ogłoszonego przez firmę AQUANET zrealizowany został projekt „Aktywny senior” o wartości 15 tys. zł,
- „Twórczy senior” – projekt dofinansowany przez Miasto Poznań – wartość 8 tys. zł,
- „Senior otwarty na sport i zdrowie” – projekt dofinansowany przez Miasto Poznań – wartość 10 tys. zł.

Powiedziała, że Muzeum w Międzychodzie daje możliwość uniwersytetom trzeciego wieku prezentacji ich osiągnięć przez okres kilku miesięcy. Dodała, iż także Aquanet wspiera seniorów ogłaszając konkursy, dzięki czemu była możliwość organizacji spotkania z gośćmi z Anglii. Wspomniała o twórczości plastycznej i literackiej słuchaczy UTW w publikacji „Piórem i pędzlem” oraz o wycieczce seniorów do Wrocławia – Europejskiej Stolicy Kultury. Podkreśliła, że rocznie Poznański Uniwersytet III Wieku ma ok 1 200 słuchaczy, a co roku na drzwi otwarte przychodzi ok 180 nowych seniorów. Wystawa prac sekcji plastycznej odbywa się w ramach „Majówki w Botaniku”. Prace w Ogrodzie Botanicznym można podziwiać od 1 maja do końca sierpnia. Seniorzy biorą udział także w rejsach żeglarskich na Maurach. Powiedziała o spotkaniu Członków Zarządu UTW z Zastępcą Prezydenta Miasta Poznania Jędrzejem Solarzem. Wspomniała o spotkaniu z polskimi Uniwersytetami Trzeciego Wieku z wschodniej granicy oraz o promocji UTW na Targach „Viva Seniorzy 2016”. Poinformowała, że zakończenie roku akademickiego 2015-2016 obyło się 15 czerwca 2016 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego, ponieważ Poznański Uniwersytet III Wieku zakończenia roku organizuje zawsze w nowych obiektach.

Ad. 7. Dyskusja.

Jako pierwszy w dyskusji zabrał głos Senator RP **Mieczysław Augustyn**. Powiedział, że nie mogło go zabraknąć, jeśli mowa była o polityce senioralnej w Województwie

Wielkopolskim. Dodał, iż tam gdzie jest duża grupa seniorów należy zawsze zacząć od podziękowań, ponieważ wszystkie polskie sukcesy są dedykowane seniorom nawet, jeżeli zdobywane były przez młodych. Gdy mówi się o seniorach nie chodzi o wdzięczność i przyzwoitość, ponieważ ich misja nie została zakończona. Aktualnie trzykrotnie częściej seniorzy pomagają młodym, niż młodzi seniorom. Poinformował, że namawiał Zarząd Województwa do tego, aby zacząć patrzeć na seniorów przede wszystkim jak na unikalny zasób ludzi twórczych, gotowych do działania, którzy mogą w dalszym ciągu przyczynić się do dobrobytu Wielkopolski. Seniorom trzeba dawać, w seniorów należy inwestować. W skali kraju samorządy na politykę senioralną przeznaczają 0,58 % swoich wpływów. Zauważył, iż pomiędzy słowami, które stawiają politykę senioralną w centrum a faktami jest przepaść. Seniorzy borykają się z problemami, które Samorząd Województwa musi rozwiązać wspólnie z nimi. Sprecyzował, że miał na myśli postępującą globalizację, nowoczesne technologie i demograficzny proces starzenia się, który dotknął cały świat. Powiedział, iż należy się z tym pogodzić i przyjąć z aprobatą fakt, że żadna dziedzina życia pod wpływem procesu starzenia nie będzie już taka sama, ani edukacja, ani ochrona zdrowia, ani produkcja, ani usługi, ani rynek pracy, ani turystyka. Wyraził zadowolenie, że w sporach o rzeczy ważne Samorząd Województwa Wielkopolskiego znalazł czas, aby o tym myśleć. Przyznał, iż seniorzy poradziłiby sobie sami, ułożyliby sobie życie, tak jakby chcieli, jak potrafią, zrobili to o czym marzą gdyby mieli wystarczające środki finansowe. Wiele mówi się, że trzeba wspierać seniorów, a zwłaszcza ich zasoby finansowe. Wspomniał, że wszędzie na świecie emerytura jest niższa niż płaca i nie można zapominać, że źródłem dobrobytu jest praca, a nie emerytura. Ważne jest, aby seniorzy, którzy przepracowali już ponad 40 lat patrzyli na pracę przyjaźnie. Aktualnie praca to zło konieczne. Dla seniora pierwszy dzień na emeryturze jest smutny, ponieważ musi pożegnać wszystkie relacje łączące go ze światem. Podkreślił, iż seniorzy nie mają innej możliwości, jak próbować do tych emerytur dorabiać. Jednak nie zawsze jest to możliwe, ponieważ wymagania pracodawców często są bardzo wysokie, ponad możliwości seniora. Aktualnie kwestią priorytetową dla seniorów w Polsce jest edukacja. Zdaniem Senatora sytuacja seniorów polskich wygląda tragicznie, ponieważ w większości nie uczą się i nie doksztalcają. Przyznał, że Uniwersytety Trzeciego Wieku są fenomenem, który obejmuje 4% populacji seniorskiej. Mimo, iż UTW przeżywają rozkwit, to ich rozwój nie nadąza za przyrostem nowych emerytów. Powiedział o ogromie pracy jaka jest przed uniwersytetami i systemem edukacji, aby go dostosować do tego. Uniwersytety III Wieku mogłyby być także miejscami nauczania kwalifikowanego, co umożliwiłoby seniorom powrót na rynek pracy. Zaznaczył, że aktualnie pod wpływem starzenia się rynek pracy pustoszeje, gdyż wiele osób

odchodzi na emeryturę, zwłaszcza teraz, kiedy ten wiek emerytalny został obniżony. Edukacja to szansa na walkę z wykluczeniem. Zwrócił uwagę na edukację cyfrową, ponieważ 60 % polskich seniorów nie korzysta z możliwości, jakie daje obecność w Internecie. Przyznał, iż aby pracować i aktywizować się potrzebne jest zdrowie. Polscy seniorzy byłiby bardziej produktywni, gdyby wolontariat był prawidłowo zorganizowany. W krajach zachodnich przeważającą część wolontariuszy stanowią seniorzy, natomiast w Polsce młodzież, pomimo, iż seniorów przybywa, a młodzieży ubywa. Podkreślił, że Polska nie potrafi wykorzystać potencjału wysoko wykwalifikowanych osób, które przechodzą na emeryturę (emerytowanych lekarzy, dyrektorów, doktorów różnych nauk). Wskazał, iż jest to duży problem i nie ma takich tradycji. Na koniec powiedział o dziedzinie, z której jest znany – o opiece nad seniorami. Dodał, że jest to wielki problem. Zdaniem Senatora prawdziwy szacunek dla seniorów mierzy się po tym, jak się o nich dba, kiedy sami już tego zrobić nie mogą i kiedy rodzina nie może im pomóc. Zwrócił uwagę na konieczność dokonania postępu w tej kwestii, ponieważ na 187 przebadanych gmin tylko w trzydziestu kilu funkcjonowały domy dziennego pobytu (to nie są aktualne dane). Wspomniał, iż zdziwił się, kiedy w pierwszym krajowym sprawozdaniu z polityki senioralnej w Województwie Wielkopolskim napisano, że samorzady w Województwie Wielkopolskim w pełni zabezpieczają potrzeby opiekuńcze osób niesamodzielnych (przyczyną były tylko 134 odwołania od decyzji). Zaznaczył, że absolutnie tak nie jest. Dodał, iż jest to wielka praca, ale także wielka szansa. Powiedział, że warto stworzyć rynek usług opiekuńczych, ponieważ są to nowe miejsca pracy, nowe placówki oraz szansa dla innowacji. Zapewnił, iż nie przestał pracować nad ustawą o pomocy osobom niesamodzielnym. Wspomniał o swoim marzeniu, aby do polskich rodzin, które chcą się opiekować seniorami trafiał czek opiekuńczy, będący namiastką pieniądza, który pozwoliłby rodzinom wybrać formę i sposób opieki, a także uczynił z nich pracodawcę i kontrolera tych usług. Zdaniem Senatora nikt tego nie zrobi lepiej niż rodzina, dlatego o taki projekt wciąż zabiega. Chciałby, aby do Wielkopolski przyjeżdżało wiele osób do pracy w charakterze opiekunów. Aby nie było tak jak jest aktualnie, że wielu wielkopolan pracuje w Niemczech, Holandii, Włoszech, czy też Francji jako opiekunowie. Przyznał, że jest to możliwe, jeśli rynek będzie dobrze zorganizowany, a opiekunowie będą przyzwoicie opłacani. Podziękował za możliwość zabrania głosu. Podziękował Samorządowi Województwa Wielkopolskiego, za kroki jakie już poczynił w tej kwestii, a także za to, że dostrzegł tą sprawę w nowej perspektywie po 2020 roku. Wspomniał, że skandalem było, iż wyproszone seniorów z Europejskiego Parlamentu Seniora. Przypomniał o propozycji

powstania reprezentacji seniorskiej na poziomie wielkopolskim. Na zakończenie powiedział o dobrej zasadzie – nic o nas bez nas.

Przewodnicząca **Zofia Szalczyk** poinformowała, że wystąpienia w punkcie dyskusja nie powinny przekraczać pięciu minut, aby dać możliwość wypowiedzi innym uczestnikom.

Członek Zespołu Pieśni i Tańca Ludowego „Staropoleanie-Wielkopolska” **Robert Krukowski** powiedział o działalności zespołu. Zespół istnieje od 2004 roku. Członkami zespołu są byli tancerze i śpiewacy znanych polskich zespołów folklorystycznych. Poinformował, że średnia wieku w zespole zbliża się do sześćdziesięciu lat. Dodał, iż do zespołu dołączają coraz młodsze osoby. Zespół działa pod patronatem Spółdzielni Mieszkaniowej „Osiedle Młodych” w Poznaniu i jest integralną częścią Stowarzyszenia Kulturalnego III Wieku, dając w ten sposób możliwość realizowania własnych pasji i zainteresowań osobom w różnym wieku. Siedzibą zespołu jest Dom Kultury Jubilat na Osiedlu Tysiąclecia w Poznaniu. Wspomniał, że zdecydowaną większość członków zespołu stanowią byli tancerze i śpiewacy znakomitego w drugiej połowie dwudziestego wieku Zespołu Pieśni i Tańca Wielkopolska. W roku 2011 doszło do porozumienia istniejącego jeszcze Zarządu Zespołu Pieśni i Tańca Wielkopolska wraz z Zarządem Zespołu Staropoleanie, zespoły połączyły się i funkcjonują pod nazwą Zespół Pieśni i Tańca Ludowego „Staropoleanie-Wielkopolska”. Zespół w swoim repertuarze posiada wszystkie tańce narodowe: poloneza, mazura, oberka, kujawiaka i krakowiaka. Jako Zespół Tańca Ludowego posiada także w repertuarze tańce różnych regionów. W repertuarze zespołu znajdują się również pełnometrażowe spektakle taneczne: *Kolędy i pastorałki Staropoleanie*; *A w gospodzie u Matyska*; *Plon niesiemy, plon*. Powiedział, iż spektakl *Kolędy i pastorałki Staropoleanie* zespół chciał pokazać w polskich kościołach, jednak była do tego potrzebna zgoda Kurii Metropolitalnej. Zespół wystąpił o taką zgodę i uzyskał ją. W uzasadnieniu do decyzji napisano, że kolędy polskie są na tyle piękne, że nie trzeba ich urozmaicać w żaden sposób, zaznaczono jednak, iż wykonywanie układów choreograficznych przy śpiewaniu kolęd może przyczynić się do podkreślenia ich piękna. Okazało się, że razem z Zespołem śpiewał cały kościół, a niektórzy przytupywali nogą. Poinformował, iż spektakl *A w gospodzie u Matyska* był przygotowany na jubileusz pięciolecia Zespołu i dedykowany twórcy Zespołu Pieśni i Tańca Wielkopolska. Trzeci spektakl *Plon niesiemy, plon* jest pokłonem dla polskiej wsi i tradycji, pokłon dla święta plonów tzw. dożynek. Zaznaczył, że Zespół uczestniczy także w przeglądach międzynarodowych. Brał udział w festiwalu folklorystycznym w Bułgarii. Wspomniał, iż był też współorganizatorem Międzynarodowego Dziecięcego Festiwalu Kids Fun Folk. Zachęcił do zrzeszania się w takich zespołach. Powiedział, że w bieżącym roku

mija dziesięć lat odkąd wstąpił do Zespołu. Zwrócił uwagę na strój członków Zespołu, który parafrazuje słowa Juliusza Słowackiego *nie wyżebrany, ale świetnością naszych koncertów zapracowany*.

Redaktor Naczelny Wielkopolskiego Portalu Senioralnego „Brawo Senior” **Jerzy Jernas** powiedział, iż społeczeństwo starzeje się. Zauważył, że aktualnie młodzi seniorzy są zupełnie inni niż seniorzy sprzed dwudziestu lat. Związane jest to z rozwojem technologii i doświadczeniem. Zwrócił uwagę, iż w dzisiejszych czasach na emeryturę przechodzą nie tylko osoby, które lubią szydełkować i zajmować się wnukami, ale są to także nauczyciele, dyrektorzy szkół, naukowcy, politycy i artyści. Wspomniał, że hipisi przeszli już na emeryturę, a aktualnie szykują się na nią panczury. Stwierdził, iż w związku z powyższym ofertę dla takich osób należy dostosować zupełnie w inny sposób, niż jakiś czas temu. Poinformował, że półtora roku temu Fundacja Obywatelska *Czas Jaszczurów* wygrała grant Samorządu Województwa Wielkopolskiego na prowadzenie portalu „Brawo Senior”. Dodał, iż portal ma zapewnione finansowanie do końca przyszłego roku. Zaznaczył, że pomoc finansową przekazali także Starosta Poznański oraz Miasto Poznań. Zaprezentował portal „Brawo Senior” oraz film promujący go. Podkreślił, iż adres strony internetowej jest bardzo prosty: brawosenior.pl. Po wejściu na portal widocznych jest pięć ikon najnowszych materiałów, które się pojawiły w różnych działach. Wymienił działy funkcjonujące na portalu:

- aktualności – są to zapowiedzi imprez senioralnych i nie tylko np. kino, teatr, to co może zainteresować osobę w wieku senioralnym,
- porady – jak odbyć wirtualne wycieczki, ponieważ aktualnie większość muzeów i instytucji kultury zamieszcza w internecie wirtualne wycieczki,
- twórczość – np. fotograficzna, filmowa, literacka, plastyczna,
- grająca szafa,
- wirtualne wycieczki,
- nasze historie,
- kino seniora – raz na dwa tygodnie jest zamieszczany film fabularny lub dokumentalny, który można zobaczyć za darmo,
- kalendarium wielkopolskie – jest to czterominutowy film o każdym dniu w Wielkopolsce, co się wydarzyło tego dnia w Wielkopolsce. Film powstał kilka lat temu z funduszy europejskich,
- prognoza pogody,

- relacja wideo – z nadzwyczajnej sesji sejmiku także będzie zamieszczona relacja wideo,
- wiadomości – odhaczone z gazety wyborczej,
- polecamy.

Na zakończenie zaprosił do odwiedzin portal, ponieważ jest on tworzony dla seniora. Zachęcał również seniorów do przekazywania informacji i zapowiedzi imprez. Zaprosił do oglądania i do współpracy.

Redaktor Naczelny Portalu 60plus.pl **Dariusz Ludwiczak** powiedział, że zgłosił się do dyskusji, ponieważ zauważył duże zainteresowanie kwestią materialną emerytów oraz bardzo pozytywne emocje po wystąpieniu Senatora. Przyznał, że wszystko jest tak jak mówił Senator Mieczysław Augustyn. Świat zmienia się całkowicie, żyjemy w społeczeństwie, gdzie osób po sześćdziesiątym roku życia jest już 9 mln, oznacza to, że co czwarty Polak jest już w tej grupie. Zaprezentował portal 60plus.pl. Poinformował, iż wymyślił ten portal dziesięć lat temu, po dwudziestoletniej karierze w korporacji, gdzie zajmował się sprawami personalnymi. Powiedział, że portal 60plus.pl oprócz ciekawych artykułów i porad oferuje osobom po sześćdziesiątym roku życia i ich bliskim możliwość znalezienia korzystnych ofert przedsiębiorców, sprzedawców, usługodawców w wielu kategoriach. Stwarza on także możliwość dla osób i firm sprzedających usługi i produkty do zaoferowania się ich w tej wyszukiwarce. Warunkiem jest zawarcie w nich jakiś korzyści dla seniorów (zniżka, promocja, dodatkowa usługa). Wyraził wiarę, iż przedsiębiorcy z czasem skorzystają z omawianego portalu, ponieważ osoby 60+ stają się coraz bardziej cennym konsumentem i klientem. Zaznaczył, że osób w średnim wieku, które są konsumentami i klientami ubywa i będzie ubywało w drastycznym tempie, natomiast osób 60+ jest coraz więcej. Podkreślił, iż to seniorzy muszą być konsumentami i klientami, aby gospodarka się rozwijała. Zachęcił do skorzystania z portalu. Reprezentantów organizacji senioralnych w Wielkopolsce zachęcił do pobrania ulotki informacyjnej. Powiedział, że organizacje senioralne spoza Poznania mogą edytować informacje użyteczne bezpośrednio na portalu (wydarzenia w ich miejscowościach). Wspomniał, iż wyszukiwarka jest lokalna tzn. mieszkaniec Chodzieży może sprawdzić co się dzieje w jego miejscowości i czy są dostępne promocyjne produkty. Wyraził chęć kontaktu z organizacjami senioralnymi. Przyznał, że ten projekt jest spełnieniem jego marzeń. Poinformował, iż jest redaktorem naczelnym oraz właścicielem tego portalu. Dodał, że nie korzysta ze środków publicznych.

Wiceprzewodniczący Miejskiej Rady Seniorów w Gnieźnie **Aleksander Juruś** podziękował za zaproszenie. Powiedział, że Rada powstała rok temu. Przyznał, iż aby senior mógł uczestniczyć w tych wszystkich pokazach i projektach musi być zdrowy i mieć możliwość wyjścia z domu. Poprosił, aby Samorząd Województwa Wielkopolskiego wziął pod uwagę starania o geriatrię w Wielkopolsce. Zaznaczył, że w Wielkopolsce brakuje geriatrów. Wspomniał, iż senior korzystający z opieki medycznej różnych specjalistów otrzymuje recepty na około dwadzieścia różnych leków, gdyby miał możliwość skorzystania z opieki geriatry, wystarczyłyby trzy rodzaje leków. Powiedział o kolejnej ważnej kwestii, jaką jest rozwój wolontariatu. Podkreślił, że jest duży potencjał ku temu, aby stworzyć wolontariat senioralny. Poinformował, iż Ostrów Wielkopolski oraz Poznań są już w gronie miast przyjaznych seniorom. W obu miastach została uruchomiona teleopieka. Wyjaśnił na czym polega teleopieka. W przypadku osób chorych i samotnych (np. cukrzycy, osoby chorujące na serce) może dojść do zapaści, wówczas potrzebują oni pomocy, a są sami w domu. Teleopieka polega na tym, że senior otrzymuje telefon i specjalna opaskę na rękę, która pozwala na wezwanie pomocy. Wyjaśnił, że w momencie, gdy senior poczuje się źle i naciśnie guzik łączy się z centralą, gdzie wyświetla się jego nazwisko, choroby, na które choruje oraz kontakt. Wówczas służby w pierwszej kolejności próbują się skontaktować z seniorem, a następnie wysyłają karetkę. Zaznaczył, iż teleopieka może uratować życie wielu ludzi. Aktualnie w Ostrowie Wielkopolskim z usługi teleopieki korzysta sześćdziesiąt osób, a koszt tej usługi to 40 tys. zł miesięcznie. Powiedział, że w następnym roku planowane jest uruchomienie teleopieki także w Gnieźnie. Zwrócił uwagę, iż funkcjonowanie usługi teleopieki jest bardzo ważne, ponieważ życie ludzkie jest bezcenne. Opowiedział o tym, jak pomógł osiemdziesięcioletniej sąsiadce, która wzywała pomocy, ponieważ nieszczęśliwie przewróciła się u siebie w domu. Wspomniał także o domach dziennego pobytu. Jest wiele rodzin, które opiekują się osobami starszymi i chcą to robić, jednak nie mogą zrezygnować z pracy. Podkreślił, że domy opieki są bardzo potrzebne. Senior może z niego korzystać od godziny ósmej do piętnastej. Zauważył, iż całodzienna opieka nad seniorem jest rzeczą ciężką i opiekunowie także potrzebują wypoczynku, który często znajdują w pracy zawodowej. Jego zdaniem bardzo ważne jest także stworzenie klubów seniora na zasadzie ówczesnych empików, gdzie można wypić kawę i poczytać gazety. Dodał, że seniorzy chcą wychodzić z domu i spotykać się, jednak nie każdego stać nawet na gazetę.

Pan **Krzysztof Sawiński** z Wielkopolskiego Stowarzyszenia Wolontariuszy Opieki Paliatywnej zauważył, że wypowiedzi na temat wycieczek i form spędzania wolnego czasu dla seniorów dotyczą tych młodszych i zdrowszych seniorów. Zauważył, iż społeczeństwo starzeje się, a seniorów w wieku siedemdziesiąt, osiemdziesiąt i więcej lat jest coraz więcej. Dodał, że tym seniorom będzie potrzebna opieka, również medyczna, a nie różne atrakcje. Wyliczono, że dla seniorów zamieszkujących województwo wielkopolskie potrzebnych jest siedemdziesięciu geriatrów, natomiast aktualnie jest ich sześciu. Zwrócił uwagę, iż jest to problem, który należy spróbować rozwiązać. Zasugerował zwiększenie liczby geriatrów, aby starsze osoby mogły być sprawniejsze i potrzebowały mniej opieki.

Ad. 8. Podjęcie uchwały w sprawie: sytuacji środowiska Seniorów w województwie wielkopolskim.

Przewodnicząca SWW poinformowała, iż do projektu uchwały załączone są stosowne opinie Komisji SWW.

Radni nie wnieśli żadnych uwag.

Uchwała została podjęta przez aklamację.

Uchwała Nr XXXVI /883/17 stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Ad. 9. Zamknięcie posiedzenia.

Przewodnicząca **Zofia Szalczyk** podziękowała wszystkim gościom za uczestnictwo w XXXVI nadzwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Podziękowała również osobom przygotowującym materiały na sesję – Samorządowi Województwa, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Wielkopolskiemu Oddziałowi Wojewódzkiemu Narodowego Funduszu Zdrowia oraz pozarządowym organizacjom społecznym. Życzyła wszystkim szczęśliwego powrotu do domu.

W związku z wyczerpaniem porządku obrad Przewodnicząca SWW **Zofia Szalczyk** zamknęła XXXVI nadzwyczajną sesję Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

Protokół sporządziła:

Patrycja Burakowska